

Veroordeelde aan slag voor zijn slachtoffers

Van onze correspondent

LEEUWARDEN — Justitie en Reclassering nemen in het arrondissement Leeuwarden een proef met dienstverlenende straffen, waarbij wordt gepoogd meerderjarige veroordeelden in contact te brengen met hun slachtoffers. Dat blijkt in de praktijk goed te werken. Op die manier krijgen de straffen volgens de heer Henk Huisman van de Reclasseringsraad Leeuwarden een sterker opvoedkundig karakter. Huisman heeft als coördinator Dienstverlening de taak op een creatieve wijze dit soort straffen te bedenken.

Met name in het arrondissement Leeuwarden stond de rechterlijke macht aanvankelijk uiterst gereserveerd tegenover deze nieuwe straffen. In 1981 en 1982 was het aantal alternatieve straffen dat door de rechtbank van Leeuwarden werd uitgesproken, nog op de vingers van één hand te tellen. Dit jaar zijn het er al meer dan dertig. Een aantal dat overigens nog schril afsteekt tegen het aantal dienstverleningen, waartoe verdachten in de arrondissementen Groningen en Assen worden veroordeeld. Daar loopt dit aantal in beide gevallen jaarlijks in de honderd.

Huisman verklaart de aanvankelijk aarzende houding bij de rechters in Leeuwarden aan onbekendheid op dit terrein en de moeilijke controlebaarheid, die werd gevreesd. Juist door straffen te bedenken waarbij de daders van een delict rechtstreeks met hun slachtoffers worden geconfronteerd, is de rechterlijke macht over de streep betrokken.

Bij alternatieve straffen wordt vaak gedacht aan tewerkstelling in bejaardenoorden en tehuizen voor gehandicapten en dergelijke. Op deze manier krijgen gestraften de gelegenheid een dienst aan de samenleving te bewijzen. Als het even kan, probeert de Reclassering in Leeuwarden bij het uitdenken van een alternatieve straf een link te leggen met het slachtoffer. "De verdachte moet spijt hebben van zijn daad", zegt Huisman. "Op deze manier krijgt hij of zij het idee nog iets goed te kunnen maken tegenover het slachtoffer. Dat blijkt psychologisch van groot belang te zijn, en kan de veroordeelde ervan weerhouden in herhaling te treden".

Voordeel van het ontlopen van een gevangenisstraf is volgens Huisman bovendien dat de delinquent niet in contact komt met andere criminelen, wat anders in de gevangenis het geval is. "Hij of zij krijgt hierdoor geen stempeel opgedrukt van al-eens-te-hebben-gezet, met als gevolg dat de terug-

keer van gevangenis naar maatschappij vaak erg moeizaam is. Het komt voor het vrienden en kennissen hem of haar daarna volledig negeren, waardoor de veroordeelde wel is aangewezen voor zijn sociale contacten op de criminele vrienden die in de gevangenis zijn opgedaan".

Schade te vergoeden

De Reclassering geeft de voorkeur aan een dienstverlenende straf, waarbij een rechtstreeks verband wordt gelegd met het delict dat is gepleegd. Huisman zegt in dit verband het Openbaar Ministerie en ook de rechterlijke macht op zijn hand te hebben. Als voorbeeld noemt hij het geval van drie jongens van 19 en één van 18 jaar uit Leeuwarden die vernielingen hadden aangericht in een supermarkt. Zij werden later tewerkgesteld in dezelfde supermarkt om zodoende de schade te vergoeden.

Verder is er het geval van twee

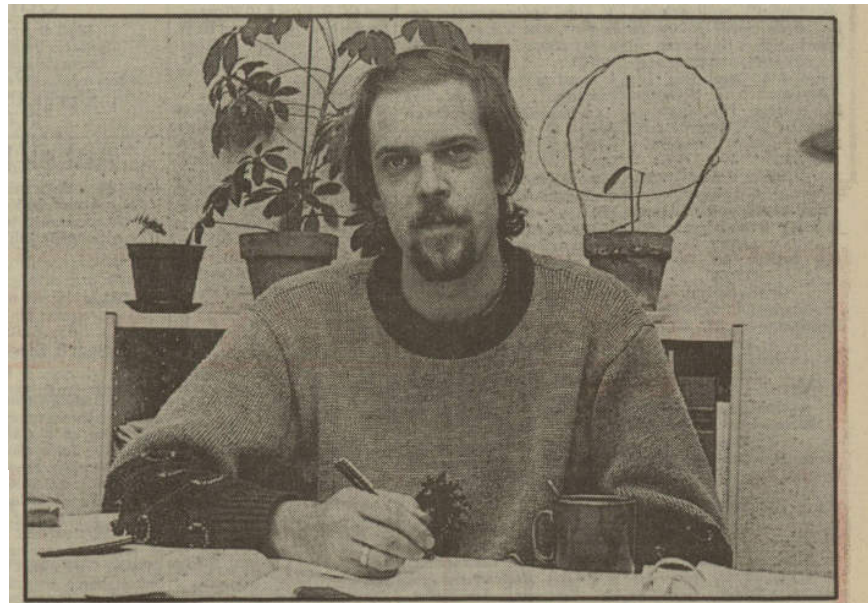
Proef in

regio

Leeuwarden

gestart

● **HENK HUISMAN**
... "nog iets goed te maken"...

23-jarigen die een boer dusdanig hadden mishandeld, dat deze zijn rechterhand niet meer kon gebruiken. Dat kwam slecht uit omdat de boer juist halverwege was met de aanbouw van een nieuwe varkensstal. De rechter beval het duo daarop de schuur in hun vrije tijd af te bouwen. Volgens Huisman was dit een grote stap. Niet alleen voor de schuldige jongens, die op de dag dat zij zich bij de boer moesten melden op hun benen stonden te trillen. Maar ook voor het slachtoffer zelf, dat een enorme schroom moest overwinnen. Dat gold in dit geval ook voor de beide dochters van de boer, die

getuigen van de mishandeling waren geweest.

Een derde voorbeeld betreft een 20-jarige jongeman, die bij een bejaarde vrouw had ingebroken. Deze moet nog voorkomen, doch in overleg met de Reclassering is hij nu al begonnen met het verrichten van klusjes bij deze vrouw. Op deze manier toont de man zijn spijt over het gebeurde, en Huisman acht het zeker niet denkbeeldig dat er straks bij de veroordeling een "mildere straf" uit de bus zal rollen. Overigens is het opvallend dat het vrouwelijke slachtoffer na ampel be raad heeft ingestemd met deze dienst-

verlening, ondanks het feit dat al haar kennissen en familieleden haar dit ernstig hadden ontraden.

De begeleiding van deze dienstverlening is een taak van de Reclassering, die ook met de controle is belast. Slechts een enkele maal komt het volgens Henk Huisman voor dat een veroordeelde probeert weg te draaien voor de dienstverlening. In dat geval adviseert de Reclasseringsraad zo iemand alsnog in te sluiten. Overigens stelt de rechterlijke macht nadrukkelijk dat een alternatieve straf in principe zwaarder dient te zijn dan een gevangenisstraf.